

PAKIET MATERIAŁÓW DYDAKTYCZNYCH

do kształcenia na odległość dla nauczycieli
wychowawców szkół ponadpodstawowych

Projekt „Wsparcie placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych w realizacji zadań związanych z przygotowaniem i wsparciem nauczycieli w prowadzeniu kształcenia na odległość”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Materiał opracowany w ramach grantu
przez Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Ełku

SCENARIUSZ 1

1 z 2

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA:
uczniów klasy I szkoły ponadpodstawowej

PROWADZONYCH PRZEZ:
nauczycieli wychowawców

TEMAT:

O komunikacji.

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE:

Uczeń potrafi komunikować się w sposób spójny, wykorzystując zróżnicowane komunikaty.

TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE:

Uczeń:

- definiuje pojęcie komunikacji,
- opisuje proces komunikacji,
- wymienia elementy komunikacji,
- podaje przykłady komunikatów werbalnych i niewerbalnych,
- rozumie pojęcie spójności w komunikacji

METODY PRACY:

- elementy Modelu 5e,
- pogadanka,
- dyskusja,
- praca w grupach,
- burza mózgów.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- komputer (lub inne urządzenie) z dostępem do internetu, wyposażony w mikrofon i kamerę,
- dostęp do wybranej platformy edukacyjnej,
- fragment filmu,
- Canva, Jamboard.

PRZEWIDYWANY CZAS: 30 - 45 minut

Scenariusz może być wykorzystany jako propozycja cyklu zajęć, realizowanego w wybranym przez nauczyciela wymiarze czasowym.

PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Nauczyciel:

- powinien mieć konto Google oraz konta w Canvie i Jamboard.
- odpowiedni wcześniej przed lekcją, np. tydzień, udostępnia uczniom materiał do samodzielnego czytania:
<https://bezpiecznaszkola.men.gov.pl/projekty/Podstawowe%20zasady%20porozumiewania%20si%C4%99%20mi%C4%99dzy%20lud%C5%BAmi.pdf>

Faza wprowadzająca:

1. Nauczyciel wita uczniów, rozpoczyna rozmowę.

Nauczyciel zadaje pytania:

- Co robimy w tej chwili?
- W jaki sposób ludzie się komunikują?
- Co już wiemy o komunikacji?
- Co to jest komunikat?

2. Uczniowie na chacie komunikatora wypisują swoje wypowiedzi. Nauczyciel czyta wypowiedzi uczniów i wspólnie je omawiają.

Nauczyciel podaje definicje:

- „Komunikacja interpersonalna to sposób porozumiewania się co najmniej dwóch osób, polegający na wzajemnym wysyłaniu i odbieraniu komunikatów werbalnych i niewerbalnych”

- „Ludzie komunikują się za pomocą: mowy, pisma, telefonu, internetu, listów, maili itp.”
- „Komunikat to informacja wysłana w ramach komunikacji.”

Nauczyciel podaje, że komunikacja jest powszechną formą porozumiewania się między ludźmi i aby była skuteczna, komunikaty muszą być wysyłane w określony sposób. I to tym będzie ta lekcja.

3. Nauczyciel podaje temat lekcji i określa jej cele.

Faza realizacyjna:

Zaangażowanie

1. Nauczyciel udostępnia ekran w komunikatorze i emituje film. Film jest emitowany tylko jako obraz bez dźwięku. Następnie emituje film jako dźwięk bez obrazu.

Kabaret hrabi Zdrada (czas – 2 min. 59 sek.)

<https://www.youtube.com/watch?v=0xGJ3S3oQko>

2. Nauczyciel zadaje pytania:
 - Czego Wam brakowało podczas oglądania filmu?
 - Jak film został zrozumiany?
 - Czy zrozumienie w obu przypadkach było takie samo?
 - Dlaczego komunikaty powinny być spójne?
3. Uczniowie podają swoje odpowiedzi, może wywiązać się krótka dyskusja.
4. Nauczyciel opisuje komunikaty werbalne i niewerbalne oraz wskazuje na spójność obu rodzajów komunikatów.

„Ważną zasadą w zakresie komunikacji interpersonalnej jest zachowanie spójności pomiędzy przekazem werbalnym a ekspresją niewerbalną.

Niespójność komunikatów w zakresie tych dwóch kanałów przekazu uznaje się za wskazówkę kłamstwa. Komunikacja niewerbalna i werbalna ma wymiar uniwersalny i kulturowo zależny. Niektóre słowa daje się zastąpić gestem (np. „tak” potakiwaniem głowy), jak i gesty przełożyć na dane frazy. Język ma niewątpliwie większy potencjał w kreowaniu nowych znaczeń, gdyż teoretycznie za pomocą języka można wyrazić wszystko, o czym tylko da się pomyśleć. Czasem jednak ludzie preferują gesty zamiast słów.

Niewątpliwie na ogół ludzie łączą obie formy komunikacji (słowa + język ciała), czyli traktują je jako wzajemnie się uzupełniające. W latach 60. i 70. XX wieku pojawiły się badania nad rolą składnika werbalnego i niewerbalnego w interpretacji ogólnego znaczenia przekazu, które doprowadziły do stwierdzenia, że składnik niewerbalny ma w tej interpretacji znacznie większy udział.”

<https://portal.abczdrowie.pl/komunikacja>, dostęp online [dostępny: 07.10.2021]

Poszukiwanie

Nauczyciel odwołuje się do przesłanego uczniom wcześniej tekstu:

<https://bezpiecznaszkola.men.gov.pl/projekty/Podstawowe%20zasady%20porozumiewania%20si%C4%99%20mi%C4%99dzy%20lud%C5%BAmi.pdf> i prosi

o poszukiwania odpowiedzi na pytania – zapisuje je na ekranie:

- Na czym polega proces komunikacji?
- Jakie są elementy procesu komunikacji?
- Na czym polega komunikacja werbalna i niewerbalna?
- Na czym polega spójność komunikatów?
- Czy na podstawie komunikacji można rozpoznać kłamcę?

Efektem pracy uczniów powinny być wypowiedzi opisujące proces komunikacji oraz hipotezy dotyczące spójności komunikacji, np. kłamcę można rozpoznać, bo nie patrzy w oczy, bo mówiąc zakrywa usta, ma nienaturalnie wysoki ton głosu.

Wyjaśnianie

Nauczyciel dzieli klasę na 3-4 osobowe zespoły i prosi o wykonanie plakatów.

Uczniowie prezentują swoją pracę w programie Canva. Efektem ich pracy jest plakat opisujący proces komunikacji.

Poszczególne zespoły prezentują swoją pracę na forum klasy.

Zastosowanie

W zależności od czasu, jakim dysponuje nauczyciel, ten element można ominąć lub wykorzystać jako zadanie domowe.

Nauczyciel udostępnia uczniom link do aplikacji jamboard

<https://jamboard.google.com/> – cyfrową tablicę interaktywną.

Uczniowie mogą w niej tworzyć plakaty, „zaczepiając” karteczki z informacjami.

Nauczyciel dzieli klasę na sześć zespołów i podaje temat prezentacji:

Podaj przepis na skuteczną komunikację... (i przydziela pracę zespołom):

- w szkole,
- w pracy,
- w domu, rodzinie,
- w środowisku koleżeńskim,
- w biznesie,
- w negocjacjach.

Uczniowie przygotowują tablice w aplikacji jamboard. Następnie prezentują efekty swojej pracy.

EWALUACJA ZAJĘĆ:

Nauczyciel wysłał uczniom test wykonany w aplikacji formularze google.

Po kliknięciu linku uczniowie odpowiadają na pytania odnoszące się do celów lekcji.

Na podsumowanie lekcji nauczyciel zadaje uczniom pytania:

- Czego nowego się nauczyłeś podczas tej lekcji?
- Czy coś Cię na tej lekcji zaskoczyło?
- Do czego to ci się przyda?
- Jak możesz zastosować poznane wiadomości?

BIBLIOGRAFIA:

1. <https://pl.wikipedia.org/wiki/Komunikat> dostęp online [dostępny: 07.10.2021]
2. <https://portal.abczdrowie.pl/komunikacja> dostęp online [dostępny: 07.10.2021]
3. <https://bezpiecznaszkola.men.gov.pl/projekty/Podstawowe%20zasady%20porozumiewania%20si%C4%99%20mi%C4%99dzy%20lud%C5%BAmi.pdf>
dostęp online [dostępny: 07.10.2021]

ZAŁĄCZNIKI:

1. <https://www.youtube.com/watch?v=0xGJ3S3oQko> dostęp online [dostępny: 07.10.2021]
2. <https://pl.wikipedia.org/wiki/Komunikat> dostęp online [dostępny: 07.10.2021]
3. <https://jamboard.google.com>
4. <https://www.google.pl/intl/pl/forms/about/>
5. Canva dla oświaty (tworzenie konta):
https://www.canva.com/pl_pl/edukacja/
<https://www.facebook.com/szkolneinspiracje/videos/canva-dla-o%C5%9Bwiaty/1013834429088227/> dostęp online [dostępny: 07.10.2021]

SCENARIUSZ 2

2 z 2

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA:

uczniów klasy 2 internat szkoły ponadpodstawowej, bursa szkolna

PROWADZONYCH PRZEZ:

nauczycieli wychowawców

TEMAT:

„Uwaga! Sekta!”

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE:

Wychowanek rozumie istotę niebezpieczeństwa, jakie niosą ze sobą sekty.

TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE:

Wychowanek:

- identyfikuje organizacje, które mają cechy sekty,
- posiada informacje na temat sekt działających w Polsce,
- zna motywy wstępowania do sekt,
- zna sposoby pozyskiwania nowych członków stosowane przez sekty,
- wie, jak zachować się w sytuacji zetknięcia z sektą.

METODY PRACY:

- odwrócona lekcja,
- pogadanka,
- quiz,
- dyskusja,
- burza mózgów,
- „walizka i kosz”.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- komputer (lub inne urządzenie) z dostępem do internetu, wyposażony w mikrofon i kamerę,
- dostęp do wybranej platformy edukacyjnej,
- prezentacja „Sekty w Polsce”,
- zasoby multimedialne,
- fanfary: <https://www.youtube.com/watch?v=hKQioyQDowU>
- dyplom do edycji wykonany w aplikacji Canva <https://tiny.pl/9rxci> (łącze do dyplomu zostało skrócone za pomocą Tiny.pl - darmowego serwisu skracającego adresy URL),
- zadania multimedialne podczas zajęć.

PRZEWIDYWANY CZAS: 30 - 45 minut

PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Nauczyciel wychowawca:

- powinien mieć konto Google oraz konta w Canvie i Mentimeter (instrukcje zakładania konta Google i korzystania z ww. aplikacji znajdują się w bibliografii),
- poleca uczniom zapoznanie się z materiałami wprowadzającymi w temat kolejnych zajęć wychowawczych,
- przesyła materiały młodzieży - Prezentacja „[Sekty w Polsce](#)” (np. za pośrednictwem poczty elektronicznej) ,
- zachęca wychowanków do samodzielnych poszukiwań.

Faza wprowadzająca:

Wychowawca wita się z wychowankami oraz wprowadza ich w temat i cele zajęć.

1. Quiz wiedzy na temat sekt.

Wychowawca:

- zaprasza młodzież do udziału w quizie,
- określa ramy czasowe quizu - maksymalnie 5 minut,

- wkleja na czacie spotkania link do quizu <https://forms.gle/n1biHcUknhZAcY949> (aplikacja Formularze Google - instrukcje tworzenia testów w ww. aplikacji znajdują się w bibliografii),
- gdy wszyscy uczestnicy zajęć wezmą udział w quizie udostępnia swój ekran w celu pokazania wychowankom ich odpowiedzi (zakładka „Odpowiedzi” w Formularzach Google),
- analizuje z wychowankami ich odpowiedzi, - wyłania zwycięzców i nagradza (fanfary <https://www.youtube.com/watch?v=hKQioyQDowU> i dyplomy wykonane w aplikacji Canva).

Faza realizacyjna:

1. Sekta to...

Wychowawca:

- prosi uczestników zajęć, aby zastanowili się nad tym, z czym kojarzy się im termin „sekta”,
- wkleja na czacie spotkania link do zdalnej karty pracy (Mentimeter) i wyjaśnia młodzieży, że jej zadaniem jest dokończenie zdania „Sekta to...” przy użyciu 5 słów,
- gdy wszyscy wykonają zadanie, udostępnia swój ekran i prezentuje wychowankom ich odpowiedzi umieszczone w chmurze wyrazowej,
- omawia z uczestnikami zajęć wyniki ich pracy.

2. „Po czym można poznać, że dana grupa może stanowić zagrożenie?”

Wychowawca:

- prosi młodzież, aby zastanowiła się nad odpowiedzią na pytanie: „Po czym można poznać, że dana grupa może stanowić zagrożenie?”,
- zaprasza wychowanków do udzielania odpowiedzi na to pytanie (wypowiedzi młodzieży bezpośrednio, w przypadku problemów z mikrofonem, na czacie).

3. Zasady zachowania w sytuacji zetknięcia z sektą

Wychowawca:

- prosi młodzież, aby zastanowiła się nad odpowiedzią na pytanie: „Jak zachować się w sytuacji zetknięcia z sektą?”,
- informuje wychowanków o tym, że wspólnie stworzą, za pomocą burzy mózgów, „Zasady zachowania w sytuacji zetknięcia z sektą”,

- omawia zasady burzy mózgów:
 - każdy ma prawo zgłosić dowolną liczbę pomysłów,
 - ważna jest liczba, a nie jakość pomysłów,
 - pomysły nie mogą być przez nikogo oceniane, krytykowane i komentowane,
 - nie notuje się autora pomysłu,
 - pomysły mogą być najbardziej śmiałe i niedorzeczne,
 - pomysły wychowankowie zapisują w Dokumentach Google
 - w dokumencie do wspólnej edycji udostępnionym przez wychowawcę,
- zaprasza wychowanków do udziału w burzy mózgów i informuje ich, że zbieranie pomysłów ma trwać 5 minut,
- wspólnie z młodzieżą analizuje pomysły i ocenia je (wypowiedzi młodzieży bezpośrednio, w przypadku problemów z mikrofonem, na czacie, wykorzystywanie do głosowania łapek w górę i łapek w dół) oraz tworzy „Zasady zachowania w sytuacji zetknięcia z sektą”.

EWALUACJA ZAJĘĆ:

Metoda ewaluacji: „Walizka i kosz” – metoda pozwala wywołać wśród wychowanków refleksję.

1. Wychowawca:

- prosi młodzież o zastanowienie się, jak ocenia zajęcia,
- na czacie spotkania wkleja link do Formularzy Google (<https://forms.gle/1ACKkvpfHuWc5bx99>),
- wyjaśnia wychowankom, co mają zrobić: 1) wejść w link, 2) udzielić szczerych odpowiedzi na pytania:

Co dobrego wynosisz z zajęć? (walizka - co było wartościowe i warte zapamiętania?)

Co Ci się nie podobało na zajęciach? (kosz - co trzeba zapomnieć, odrzucić, wyrzucić, co było zbędne?)

2. Po udzieleniu przez młodzież odpowiedzi na pytania, udostępnia swój ekran i pokazuje wychowankom ich odpowiedzi (zakładka „Odpowiedzi” w Formularzach Google), następnie zadaje młodzieży pytania: Czy jest może coś, co was zaskoczyło? Czy chcecie może coś skomentować?

3. Wychowawca żegna uczestników zajęć.

BIBLIOGRAFIA:

1. Publikacje nt. metody odwróconej lekcji:
<https://www.superbelfrzy.edu.pl/glowna/odwrocona-klasa-online-zmiana-rol-uczni-i-nauczyciela/> dostęp online [dostępny: 28.09.2021]
<https://portal.librus.pl/szkola/artykuly/odwrocona-lekcja-w-praktyce-skuteczny-sposob-na-poprawe-wynikow-klasy> dostęp online [dostępny: 28.09.2021]
http://www.bc.ore.edu.pl/Content/897/T416_Lekcja+odwrocona.pdf dostęp online [dostępny: 28.09.2021]
2. Tworzenie konta Google:
<https://support.google.com/accounts/answer/27441?hl=pl> dostęp online [dostępny: 28.09.2021]
<https://www.youtube.com/watch?v=CsGkk-wYXfE> dostęp online [dostępny: 28.09.2021]
3. Formularze Google - tworzenie ankiety:
<https://www.youtube.com/watch?v=Ogw5NF-ufT4> dostęp online [dostępny: 28.09.2021]
<https://www.youtube.com/watch?v=Z2A33FljPQo> dostęp online [dostępny: 28.09.2021]
4. Canva dla oświaty (tworzenie konta):
https://www.canva.com/pl_pl/edukacja/
<https://www.facebook.com/szkolneinspiracje/videos/canva-dla-o%C5%9Bwiaty/1013834429088227/> dostęp online [dostępny: 28.09.2021]
5. Canva - instrukcje wykonania dyplomu:
<https://www.youtube.com/watch?v=Uk3flj3S2fw> dostęp online [dostępny: 28.09.2021]
<https://www.youtube.com/watch?v=6tqtWnHSyc0> dostęp online [dostępny: 28.09.2021]
6. Mentimeter - instrukcja
<https://www.doskonaleniewsieci.pl/Upload/Scenariusze/efektywne-wspomaganie/Mentimeter.pdf> dostęp online [dostępny: 28.09.2021]
7. Chmura wyrazowa - aplikacje do tworzenia:
<https://www.superbelfrzy.edu.pl/glowna/wyrazy-ukryte-w-chmurach/> dostęp online [dostępny: 28.09.2021]

8. Animacja Janja Lalich *Dlaczego ludzie wstępują do sekt?*
https://www.ted.com/talks/janja_lalich_why_do_people_join_cults/transcript?language=pl dostęp online [dostępny: 28.09.2021]
9. Film *10 najniebezpieczniejszych KULTÓW i SEKT*
<https://www.youtube.com/watch?v=wtuk06ujnKA> dostępny online [dostęp: 28.09.2021]
10. Film *Jak wciągnęła mnie sekta?*
<https://www.youtube.com/watch?v=-TCL292xvqs> dostęp online [dostępny: 28.09.2021]
11. Film *Dlaczego ludzie wstępują do sekt? Psychologia sekty część 2*
<https://www.youtube.com/watch?v=bEudTzEQpIM> dostęp online [dostępny: 28.09.2021]

ZAŁĄCZNIKI:

1. Prezentacja „[Sekty w Polsce](#)”
2. Zasoby multimedialne:
<https://www.youtube.com/watch?v=wtuk06ujnKA> dostęp online [dostępny: 28.09.2021]
<https://www.youtube.com/watch?v=-TCL292xvqs> dostęp online [dostępny: 28.09.2021]
https://www.ted.com/talks/janja_lalich_why_do_people_join_cults/transcript?language=pl dostęp online [dostępny: 28.09.2021]
<https://www.youtube.com/watch?v=bEudTzEQpIM> dostęp online [dostępny: 28.09.2021]
3. Zadania multimedialne podczas zajęć:
Quiz wiedzy na temat sekt <https://forms.gle/n1biHcUknhZAcY949> dostęp online [dostępny: 29.09.2021]
Zdalna karta pracy nr 1 (Sekta to...)
<https://www.menti.com/k8w97wgqty> dostęp online [dostępny: 28.09.2021]
4. Ankieta ewaluacyjna: <https://forms.gle/1ACKkvpfHuWc5bx99>
5. Fanfary: <https://www.youtube.com/watch?v=hKQioyQDowU>
6. Dyplom do edycji: <https://tiny.pl/9rxcj> dostęp online [dostępny: 28.09.2021]